

GENÇLERİMİZ YURTDIŞINA GİDEBİLECEK Mİ?

18 Nisan 2021

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz, covid-19'un son haftalarda olağanüstü hızlı bir biçimde yayılmasıyla birlikte, daha da derinleşiyor. Ekonomik krizin en fazla etkilediği kesimler arasında gençler de var. Esnaf elindekini kaybediyor; gençler ise geleceklerini. Bu nedenle gençler arasında geleceğini yurtdışında arama eğilimi hızla güçleniyor. Fırsatını bulsalar yüzbinlerce genç gelişmiş kapitalist ülkelere göç edecek.

Peki, fırsatını bulabilecekler mi? "Kapağı, örneğin, Almanya'ya atıp, hayatlarını kurtarabilecekler" mi?

1960'LARIN ALMANYA SEVDASI

Soğuk Savaş'ın 1946 sonlarında başlamasının ardından 1949 yılında Federal Almanya Cumhuriyeti ve ardından Demokratik Alman Cumhuriyeti kuruldu. Berlin ise, Demokratik Alman Cumhuriyeti bölgesi içinde özel statüde bir kentti. Berlin de "Doğu" ve "Batı" olmak üzere ikiye ayrılmıştı. 1949 yılından 1961 yılına kadar Berlin'in doğu ve batı bölümlerini ayıran yarım metrelik bir tel örgü vardı. Bu dönemde her yıl ortalama olarak 250 bin Doğu Alman, Batı'ya geçmek için Berlin'e geliyor, tel örgünün üzerinden atlıyor ve Batı'ya iltica ediyordu. Ardından da uçaklarla Federal Almanya'ya götürülüyordu. Bu yıllarda Amerika açısından kapitalist dünyanın vitrini olarak hazırlanan Federal Almanya'nın gelişen sanayisi ve madenleri için gerekli insangücü böylece sağlanıyordu.

1961 yılında Demokratik Almanya bu kaçışa "DUR" dedi. Daha önce yapılan hazırlıklardan sonra kısa sürede Batı Berlin'in etrafında bir duvar inşa edildi; Doğu'dan Batı'ya kaçış hemen hemen engellendi. Ancak Federal Almanya'nın insangücü ihtiyacı devam ediyordu. Bunun üzerine Türkiye ile Federal Almanya arasında imzalanan sözleşme sonrasında, yaklaşık 12 yıl içinde Türkiye'den 1 milyon dolaylarında insan, işçi olarak çalışmak üzere Federal Almanya'ya gitti. Almanlar, daha düşük ücretler ve işgücü maliyetiyle çalıştıracakları bu "misafir işçileri" ("Gastarbeiter") kucaklarını açarak karşıladılar.

O yıllarda işler böyle yürüyordu. Peki, bugün gelişmiş kapitalist ülkelerin yöneticileri, siyasi partileri, halkları ve gençleri, "şu Türkiye'den orada iş bulamayan genç Türkler gelse de, onları 1960'larda olduğu gibi çiçeklerle karşılasak, onları hemen işyerlerimize yerleştirip, Almanya'da hâlâ büyük ölçüde devam eden sosyal devletin imkanlarından yararlandırsak" diye kucaklarını açmış bekliyor mu? Yoksa, "bunlar, kendi ülkelerinde iş bulamayacak kadar beceriksizler; bir de burada cenneti yaşayacaklarını zannediyorlar" diye dalga mı geçiyorlar?

İnanın, dalga geçiyorlardır. Gerçek yaşamdan bu kadar koparak böyle bir hayal dünyasında yaşayan varsa, Türkiye'de iş bulma umudu zaten iyice azalmış demektir. Yok böyle bir dünya, yok böyle bir Almanya, Fransa, İsveç, Hollanda, vb.

Bugün Türkiye'ye sığınmış Suriyeli veya Afgan üniversite mezunlarına halkımız ve gençlerimiz nasıl bakıyorsa, Almanya'daki insanlar da Türkiye'den oraya gelmeye çalışan üniversite mezunlarına öyle bakıyor.

Avrupa Birliği'nin bazı ülkelerinde 15-24 yaş grubundaki gençler arasındaki işsizlik oranı Türkiye'den yüksek. ILO verilerine göre, 2019 yılında İspanya'da bu yaş grubundaki işsizlik oranı yüzde 32,6 idi (erkekler yüzde 31,0, kadınlar yüzde 34,5). 2013 yılında ise yüzde 55,5'lik oranla rekor kırılmıştı. Yunanistan'da da 2019 yılında işsizlik oranı yüzde 35,1 düzeyindeydi (erkekler yüzde 33,4, kadınlar yüzde 37,1). 2013 yılında yüzde 58,0 işsizlik vardı. Almanya, gerek güçlü ekonomisi, gerek uyguladığı sosyal politika önlemleriyle bu oranı yüzde 5,8 (erkekler yüzde 6,6, kadınlar yüzde 4,7) düzeyine indirebilmişti. 2010 yılında bu oran yüzde 9,8 idi.

Adamlar kendi ülkelerindeki işsizlik sorunuyla baş etmeye çalışıyorlar. Bir de sizinle mi uğraşacaklar?

Ayrıca "kalifikasyon" sorununuz var. Türkiye'de 200'den fazla üniversite bulunuyor. Bunların ancak çok küçük bir bölümü uluslararası alanda itibarlı ("akredite") eğitim/öğretim kurumları olarak kabul ediliyor. Bugün birçok üniversiteden mezun olup Türkiye'de iş bulamayan bir kişinin, bir biçimde

Avrupa ülkelerine gidip, diplomasının sıradan bir kağıt sayılacağı bir ülkede uygun bir iş bulabileceğini sanması hayaldir. Türkiye’de çok iyi liselerden mezun olup Avrupa’nın bazı ülkelerine üniversite eğitimi için gidenlerin bazılarına önce lise derslerini aldıklarını biliyorum. Bir de “akredite olmayan” üniversitelerin mezunlarının durumunu düşünün.

Türkiye’de tabii ki birçok sorununuz var. Ancak bu sorunları çözmeye çalışmak, yabancı bir ülkede aşağılanmak ve ezilmekten çok daha mantıklı. Zaten ne kadar çabalarlarsa çabalsınlar, bu heves veya hayal peşinde günlerini geçirenlerin çok büyük bölümü, başka ülkeye gidebilmek için vize bile alamayacak.

Burada kalıp, ülkemizi daha iyi yaşanılır bir hale getirmeye çalışmak çok daha akıllı ve onurlu bir tavrı.